

सप्तमः अनुच्छेदः

अस्मान् परितः यत् अस्ति, तदेव परिवेशः । विशेषतः अरण्य-जल-पवनप्रभृतयः प्राकृतिक- परिवेशस्य मूलम् । सम्प्रति जनसंख्यायाः वृद्धेः कारणात् परिवेशः दूषितः भवति इति परिवेशविशेषज्ञाः वदन्ति । निरक्षरता, अविवेकिता, स्वार्थपरता च परिवेशप्रदूषणस्य मुख्यकारणम् । पुरा जनाः वृक्षच्छेदनं पापमिति अचिन्तयन् । अतः जनाः आम्र-विल्व-पनस-वट-पिप्पलप्रभृतीन् वृक्षान् अपूजयन् । जले वरुणदेवः निवसति इति ज्ञानेन तत्र आवर्जनादिकं न अक्षिपन् । सम्प्रति मानवाः धनोपार्जनाय बहुसंख्यकानि शिल्पागाराणि स्थापयन्ति । फलतः तेभ्यः शिल्पागारेभ्यः निर्गतः धूमराशिः वायुमण्डलं दूषयति । वृक्षच्छेदनम् इदानीन्तनानां मानवानां दैनन्दिनं कर्म भवति । वृक्षः अङ्गारकाम्लं नीत्वा अम्लजानं त्यजति । अम्लजानस्य ग्रहणं कृत्वा जीवाः जीवन्ति । अरण्यं वृष्टेः नियन्त्रणं करोति । अतः अरण्यम् एव जीवनम् । अरण्यस्य सुरक्षया जीवनस्य रक्षा भवति । निजगृहस्य परिवेशः यदि सुन्दरः भविष्यति तर्हि विश्वस्य परिवेशः अपि हसिष्यति । अतः सर्वे स्व गृहवाटिकायामेकम् एकं वृक्षं रोपयन्तु तस्य यत्नं नयन्तु च । तेन परिवेशस्य सुरक्षा भविष्यति ।

प्रश्नाः

1. एकेन वाक्येन संस्कृतभाषया मातृभाषया वा उत्तरं लिखत ।

- (क) विश्वस्य परिवेशः केन प्रकारेण हसिष्यति ?
- (ख) वायुमण्डलं किं दूषयति ?
- (ग) परिवेशप्रदूषणस्य मुख्यकारणं किम् ?

2. एकेन पदेन संस्कृतभाषया मातृभाषया वा उत्तरं लिखत ।

- (क) पुरा जनाः किं पापमिति अचिन्तयन् ?
- (ख) जले कः देवः निवसति ?
- (ग) जीवाः किं गृहीत्वा जीवन्ति ?
- (घ) अरण्यं कस्य नियन्त्रणं करोति ?

